Ч. 6. (505.) Львів, субота дня 20 січня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В зайнятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись.

Виходить що дня рано крім понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

Мирові умови коаліції.

Уваги державного секретаря Бальфура.

ЛЬОНДОН. Державний секретар в уряді заграничних справ Бальфур переслав англійському амбасадорови у Вашінґтоні депешу, котру той д. 16 січня доручив президентови Сполучених Держав. Бальфур пересилаючи в тій телеґрамі анґлійський текст ноти союзників, долучив уваги, поручаючи подати їх до відома американського правительства. В тих увагах виводить Бальфур, що англійське правительство поділяє зовсім бажане президента скорого заключеня мира і узисканя тривалого мира, думає однак, що тривалість мира залежна від його роду. Бальфур представляє обставини, що уможливили теперішну війну, а саме, що істнувала велика держава, перенята бажанем панованя, що істнувала вона посеред суспільности народів зле приготованих до оборони, слаба, бо ані границі ріжних держав, ані їх внутрішний устрій не відповідали стремлїням їх поодиноких рас, не запевнили їм справедливого трактованя. Останне лихо без сумніву злагоджено би у великій мірі, коли би союзники змогли перевести зазначені в своїй ноті зміни мапи Европи. Через десятки літ уважали удержане турецької держави за найважнійшу умову удержаня мира в Европі. Нині обставини змінили ся.

В руках Німеччини перестала Туреччина, як здаеть ся, бути передмурем мира; її отверто уживаеть ся за оруде осягненя добичі. Як інтерес мира, так і національні аспірації вимагають положеня краю турецькому панованю над чужими расами.

Вигнане Туреччини з Европи причинило би ся в рівній мірі для справи мира, як віддача Альзації і Льотаринґії на річ Франції, а Італії італійської ірреденти і всякі подані в ноті союзників зміни области. Подібні територіяльні реституції можуть без сумніву зменшити нагоду до війни, але не можуть дати відповідного забезпеченя проти повороту війни, коли цїлю Німеччини буде знов опановане світа. Коли по сій війні Европа не буде мати більшої запоруки, чим перед вибухом війни, тоді надії на будучність світа, які має президент, будуть дальше від здійсненя, як колинебудь. Міжнародні трактати і права не можуть дати достаточного запевненя, чого доказом варварське поступоване Німеччини супроти Бельґії. Бельгія, се не тільки жертва, але й примір. Коли істнуючі трактати се тільки кусники паперу, то що нам поможуть нові трактати?

Тож англійське правительство, хоч в повні поділяє бажане президента в справі мира, не думає, щоби мир міг бути тривалий, коли не буде основувати ся на успішнім вислїді справи союзників, бо тривалий мир може прийти, коли сповнять ся слїдуючі три умови: 1) щоби міжнародні причини непевности були по можности усунені; 2) коли бажане атаку і безглядної методи осередних держав будуть у їх народів здискредитовані; 3) щоби кромі всяких умов, які змірають до того, щоби запобічи, зглядно обмежити ворожі кроки, була установлена якась форма міжнародної покути, котра могла би повздержати найсміліїшу сторону від атаку.

Сї умови можуть бути трудні до сповненя, але думаемо, що вони годять ся з ідеалом президента. Ми переконані також, що жадна з них не може бути не виповнена в цїлости, коли мир, бодай о скільки йде о Европу, мав би бути у великих начерках запевнений, як се виписано в долученій ноті. Длятого то Анґлїя понесла жертви майна і крови, яких нема в історії, і готова поносити їх і дальше. Вона поносить тягарі не тільки на те, щоби виповнити трактатові зобовязаня або спровадити тріюмф ґрупі народів може другою ґрупою, але поносить їх, бо є сильно переконана, що від поводженя союзників залежать вигляди мирової цивілїзації і тих міжнародних реформ, котрі, як сього смію ть надїятись найлїпші мислителї нового і старого світа, наступлять тоді, коли мине теперішне нещастє.

Кілька слів про історію „Народної Торговлї“.

(Кінець).

Управа числячи ся з великою відвічальностію, яку мала супроти своїх членів, вкладчиків та взагалї супроти цїлого українського народу, заздалегідь рішила, помимо всяких осторог полишити ся на місци, та візвала цїлий персонал до позістаня на своїх службових становиськах. Заздалегідь видала зарядженя, як належить охоронювати майно товариства перед грабіжию, як хоронити книги ділові, як поступати з готівкою. Інвазія застала так управу як і майже без винятку цїлий персонал на своїх становиськах, а через се шкоди, які понесено, є майже мінімальні. Проби Дудикевичів, щоби перебрати управу товариства в свої руки, стрінули ся з сильним протестом управи товариства і пороблено всякі заходи, щоби унеможливити їх побожні наміри. Сейчас по приході російських війск постарала ся управа о ухвалу судову дотичного Совіта управляючого, котрого члени заскочені на феріях не мали можности повернути, а котрий в наслїдок їх неприсутности зістав здекомлєтований і се здекомплєтоване давало підставу до розвязаня згл. систованя діяльности товариства. Управа постарала ся о навязане торговельних зносин з ґуртівниками в Києві і Москві, зорґанізувала доставу товару фірами, заняла ся, о скілько тілько було можливим, переводженем контроль, упорядкованем справ персональних, взагалї на кождім кроцї боронила справ і інтересів товариства.

Щож булоби ся стало так зі складами як і з самим товариством, якби управа і персонал був полишив свої становиська і був ратував своє „мнимо загрожене“ житє, чи бояв ся вивезеня „в неісходиму Сибір“? Уратовано майно товариства, майно народу, уратовано народну інституцію, котра через цїлий час ворожого наїзду була підмогою для позіставших членів і вкладчиків, бо уділювано кредитів товарових, та випла-

ДЗІКОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ.

Сьвятий Вечір над Стрипою.

Уривок з дневника.

(Кінець).

Низенька сільська хатина. В куті старозавітна піч з почорнілим димарем і поваленими челюстями. На печі намальовано вуглем карикатуру. Приглядають ся близше... Він — не він?? Ні, таки він — Петрицький. Сидить собі на мішку і вигортає печені бараболї з печі. Під ним підпис: „По сотику печена бараболя, по сотику! Дохід на рідну кишеню, а ½% на поліпшене нашої кухні!...“

Тепер коло печі робота. Товариш Ковський витягає послїдні горщки з бараболию. Двох Стрілців відбирає і подає на стіл. Там одні обирають бараболї, другі кроють і зсипують в глиняний горщок. Иньші два ріжуть цибулю і плачуть. Чи нагадали може родину, чи кохану дївчину? — хто його знає і вгадає!...

Не признають ся!

— Ади як цибулї жалує. Не досить що й так мало, а то й за тою плаче... Аґі!

— Ну, скорше, скорше!... бо вже вечір і незадовго буде вечера, підганяє їх Ковський.

— Вже кінчимо...

Врешті покінчили. Бойчук поліз на піч і випрятав відтам всї річи Врублевського, потім постелив ґазети і почав складати варене. На сам кінець запхали медівники, бо ті до чаю. А чай пити меть ся на остатку. Потім висадив повні нецки пирогів, 3 горщки маринованих оселедців і салату.

На краю поставив борщ, а на припічку 2 коновки пшениці.

Хлопці лиш мляскали язиками і просили Бога о скорий прихід гостий, а з тим й вечері. Між тим випрятали зі стола; Ковський постелив сїна, потім накрили простиралами і засвітили.

Батюк пішов просити гостий!...

— — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — —

Прийшли гості. Четар третої чети, справник Михайлів, та й хлопці з иньших чет.

Ковський ділить просфору.

— Дай Боже від нині за рік дома бути і з татом і з мамунцию їсти св. вечеру, желає молоденький Стрілець з Кинашова.

— ... Аби війну перебути
І на другі, на Різдвяні сьвята
Дома бути...

— Тобі Антосю дістатись щасливо до Тернополя.

І т. д.

В кутку хтось плаче: Гей!... та то вже другий рік як я пішов з дому, і не маю жадної вістоньки від родини. Тата нема, мама слабі, ледви ходять, а може вже їх й нема, а дома сестричка молоденька!...

Що она бідна!... Як радить собі?...

Мій Боже!...

— Не плач! Бог ласкав... І маленька пташина жиє...

І Він нею опікує ся. Не забуде і за твою сестричку!...

Ану хлопці їсти!... Твоє здоровле Дзіку!...

Гаразд!..

Вечеряють. З їдунок і мисок парує грітий борщ. в борщі плавають круглі ушка.

Хлопці уплїтають, аж курить ся...

Під хатою щось стукотить. Чути якусь розмову, тупіт, хтось кашельнув...

Нараз:

Бог предвічний народив ся,
Прийшов днесь і з небес...

— — — — — — — — — — — — — — —

Хлопці пізнають по голосах...

— Турок!...

— Ая!... а... і Соломчак!...

— ?...

Перша чета прийшла до 3-ої на вечерю.

Скінчили першу і третю стрічку.

Ковський виходить і просить до середини.

Входять...

На дворі паде сніжок: ясне світло світильника ріже пітьму ночі і жене в степ.

На Стрипі сріблять ся води, сумують руїни величавого двора і гнуть ся тонкі лози.

В селї співають колядки.

Поетів, дня 4. І. 1917.

чувано вкладки щадничі виключно тільки в валюті короновій.

Управа уважала своїм національним обовязком, своєю народною честю полишити ся на місци, хотяй всім без винятку грозило вивезене, хотяй всі могли опинити ся там, де опинив ся дир. Заячківський, нач. Турин і ще пятьох иньших зі службового персоналу.

Причиною в заперестаню основуваня складів були також трудности персональні а особливо добір персоналу, а також обставини, які панували в тих роках по провінціональних місточках, не промовляли за закладанем складів. Справді Совіт рішив отворити в одній дільниці Львова філіяльний склад, та зреалізоване сеї ухвали не наступило до нині з висше поданих причин.

До самого розвою Народної Торговлі належить додати, що так в самих початках, як і пізнійше було чимало проб витворити сему товариству конкуренцію, закладано згл. проектовано великі гуртівні, творено повітові орґанізації крамарські в цїли отвореня принайменьше повітових гуртівень, нарікано при тій случайности на Народну Торговлю, але діло таки уставало в самім зароді, і люди, котрі в теорії були переконані о легкости торговельного фаху, опускали руки і діло упадало. Одно тільки товариство „Русский торговий Дом“ підпомагане великими капіталами, маючи будь що будь персонал вивчений через Н. Т., заложило в 1909 р. свій склад у Львові, а потім в Сяноці, Турці і здаєть ся мені в Бучачи та не маючи доброї управи ні можности конкурувати з Народною Торговлию, мусіло звивати свої склади один по другім.

Се короткий перегляд розвою Народної Торговлї яко Товариства торговельного, та на тім не кінчить ся діяльність управи. Від самого початку т. є від року 1883 інтересує ся Н. Т. крамницями, аґітує відчитами за закладанем крамниць, помагає при закладаню, переводить шконтра, підпомагає товаровим кредитом та радою. В 1883 р. написав дир. Нагірний „Порадник для крамниць“, в 1889 видає дир. Ничай „Науку товарознавства“, а кілька літ пізнійше виходить його-ж брошура „Закладаймо крамниці“, в році 1905 видає Н. Т. „Поученє як заводити спілки для торговлї і промислу сист. Рочдель“, 1908 видає друге поправлене виданє, а в р. 1911 ладить ся трете велике „Поученє“. Крім сего видало і розіслало товариство много обіжників в справі закладаня спілок, видало книги ділові, статути, устроювало відчити, співділало в основуваню курсів крамничних (1905 Тернопіль і Бережани, 1906 Заліщики, Товсте, Коломия, Львів, 1909 Львів, Надвірна, 1910 Перемишль, Самбір, 1912 Чортків, 1913 Цішанів, Станиславів, 1914 Хриплин, Дрогобич) виспалo старший персонал службовий до закладаня, а навіть до веденя спілок, а вже від року 1896 приймало охочих на двомісячну практику крамарську. Щоби орґанізаціям спілковим згл. крамницям дати підставу, перестроює ся Н. Т. в р. 1905 на Союз Торговельний, отвирає осібний відділ поради, зладжуваня білянсів, анґажує урядника до веденя аґенд сего союза, переводженя контроль, інвентур, складаня білянсів та поради в справах торговельних, не занедбуючи в нічім висше подану діяльність як відчити, курси і пр. Щоби удогіднити крамницям закупованє товарів просто з фабрик, отвирає при централї осібний відділ „Посередничене“, котре спеціялізує ся потім в доставі вин і свічок, а з котрого на жаль мало коли користали наші крамниці злг. спілки.

Що Н. Т. від самого початку дуже щиро займала ся справами наших крамниць свідчить хотяй би кождорічний звіт з загальних зборів, в котрих підносить ся стремлїня до піднесеня нашого крамарства і спільництва, а також майже на кождих засіданях „Ради“ радить ся над способами поширеня ідеї спільництва і згуртованя так приватних як і спілкових крамниць коло Н. Т.

Всї зусиля були даремні згл. висліди не вистарчаючі. Справді згуртовано коло Н. Т. богато крамниць бо пр. в році 1913 побрало 803 (в тім 97 реєстрованих) крамниць в Н. Т. на около 850.000 корон, (в році 1888 було всего 130, а в 1903 р. 448 крамниць) але се з огляду на довгий час істнованя Н. Т. таки за мало.

Не винна тут Народна Торговля. Не винна управа, що спілки основують ся дико, без порозуміня з Н. Т., без забезпеченя собі відповідного персоналу, без потрібного капіталу закладового, без елементарних понять о купецьких справах не винна тут управа, що ті спілки по кількомісячній а часом і кількорічній веґетації нидіють, занепадають, а що більше відбирають людям в околиці охоту до закладаня спілок, збуджують зневіру до кооперативної ідеї. Не можна винувати управи, що на практику крамничну ніхто не зголошує ся, або зголошуть ся люди, котрим брак нераз елементарних понять про рахунки та письмо, або часом і цілком неграмотні. Не можна винити за се Н. Т., що управа спілок навіть сист. Рочдель роздає товар на кредит, а потім спілка із-за недостачі готівки занепадає. Чи може управа якоїсь інституції впоїти в громадянство ідейність і солідарність, навчити обовязку єдности? Ні!

Як би наше громадянство звернуло цілу свою увагу на взаїмність і солідарність під кождим зглядом, не зражувало ся дрібницями, як то все буває, уважало своїм сьвятим обовязком всегда ділом і словом підпомочи стремлїня кождого товариства торговельного чи то кредитового, стремлїня наших приватних купців, ремісників та промисловців а не, як се на жаль діє ся, користати з кождої найменьшої хочби нагоди щоби йти проти, під кличем „зміненя гнилої атмосфери“, то иньший був би у нас стан купецький, в иньшім розвою находило би ся наше спільництво, мали би ми своє ремесло а також і свій промисл.

Солідарність і ідейність попровадить нас до гарнїйшої долї на поли економічнім і промисловім, бо так як „В школї наша будучність“ так „В торговли і промислї та ремеслї богацтво нашого народу“. Мусимо злучити наші сили, щоби нашу народну господарку оперти на реальнім обчисленю і поставити тим основу нашої економічної будучности.

Е. Нагірний.

Зміна кабінету в Росії.

З Петербурга доносять: Після інформацій „Біржевих Вістий“ Протопопов зажадав, щоби слідство в справі убийства Распутіна повірено військовим властям. Трепов і міністер справедливости Марков запротестували проти того. Тому, що їх протесту не уагляднено, оба подали ся до димісії. Минувшого тижня був Трепов у царя і зложив йому рапорт про убийство Распутіна, причім зазначив, що міністерство внутрішних справ не зарядило досить вчасно запобігаючих середників. По його повороті відбула ся в його помешканю надзвичайна рада міністрів, на котрій постановлено, що Трепов і Ігнатієв подадуть ся до димісії. Наслїдником Трепова став умірковании консерватист кн. Дмитро Голіцин-Муравлин, а гр. Ігнатієва Кульчицький. Новий російський кабінет має чисто урядничий характер.

Світова війна.

Чернівці і Хотин евакуовані.

ВІДЕНЬ. „Wiener Tageblatt“ доносить, що російський ґубернатор Буковини поручив тамошним купцям вивезти засоби а передовсім середники поживи. Рішено рівнож усунути з Чернівців автомобілеві парки і тяжку артилерію. Кромі того заряджено евакуацію Хотина.

Клям-Мартініц і Тіса в Берлїні.

БЕРЛІН. В четвер прибули до Берліна австрійський президент міністрів ґр. Клям-Мартініц і угорський президент міністрів ґр. Тіса. Причиною відвідин є конференції в господарських справах, що стоять в звязи з війною.

Нове пересилене.

ПЕТРОГРАД. Бувший помічник міністра війни і шеф ґенерального штабу ґенерал Беляєв іменований міністром війни на місце ґенерала Шуваєва.

Нові покликаня в Анґлії.

РОТЕРДАМ. З Льондону доносять: Презес уряду рільництва Prothero доносить, що воєнний уряд повідомив його, що зайшла потреба покликаня під оружє половину звільнених з військової служби, які працюють в рільництві. Мають видати можливо скорі зарядженя, щоби як найскорше заступити той убуток робучих сил. „Daily Chronicle“ виступає рішучо проти того позбавленя рільництва робучих сил.

Білянс великої війни.

З початком року 1917 було нами обсаджених: в Бельгії 29.000 клм. квадр., в Франції 22.310 клм. кв., коли Франція мала в своїх руках німецької землї 900 клм. кв. В Росії було обсаджених 280.450 клм. кв., в Румунії 100.000 клм. кв., коли в російських руках було 28.231 клм. кв. австро угорської землї. В Сербії обсадили наші війська 85.867 клм. кв., в Чорногорі 14.180 клм. кв., в Альбанії 20.040 клм. кв.

ПАРИЖ. Російський міністер скарбу Барк заявив петроградському дописцеви „Temps-a“, що від початку війни видано в Росії банкнотів за 6 міліярдів рублів. Позички і иньші кредитові операції російського правительства дійшли від початку війни до суми 36 міліярдів рублів.

Ситуація над Серетом.

СТОКГОЛЬМ. Вожд російської армії на румунськім фронті видав такий дневний розказ: „Для російської армії на румунськім фронті настали тяжкі часи. Вона мусить сама поносити цілий тягар війни, бо союзна армія в тяжких борбах здесяткована і з лінії фронту усунена. З геройством зносили вояки великий недостаток, на котрий тут, більше як денебудь, вони наражені. Ожидаю через те від кождого, щоби зносив тяжку долю і щоби не повторили ся випадки недостачі відваги, котрі останними часами заколотили лад в армії“.

РОТЕРДАМ. „Daily Mail“ доносить з Петербурга: Ґалац не може вже довше удержати ся, бо вороги спровадили богато артилерії. В Ґалацу ширять ся пожежі. З фронту тільки війська на полудни можуть ставити опір.

СТОКГОЛЬМ. Командант російської армії над долішним Серетом видав денний розказ, в котрім оголошує, що цар прирік вислати як найскорше підмоги.

Наша суспільність і університетська молодіж.

Про університетську молодіж писало ся і пише ся в нас доволі богато. У всіх наших часописях, періодичних і неперіодичних видавництвах, так з перед війни, як і за час воєнного лихоліття, можна подибати довші і коротші статі, дописи, зазиви, просьби, ради, вказівки на адресу нашої академічної молодіжи. Бо і якже не писати про неї? Таж се найблизша будучність нашого народа!

Отже не дивно, що про неї доволі часто можна почути прилюдні голоси від старших громадян у формі рад і поук, як має сповняти свої обовязки, щоби в найблизшій будучині по скінченю студий з набутим знанем і образованем могла віддатись праці для народа і сповняти в гідний і належний спосіб громадянські обовязки.

Не раз і не два молодіж промовляє прилюдно сама про себе до нашої суспільности в формі представленя свого незавидного матеріяльного положеня, серед якого доводить ся їй „студіювати“, очивидно в надії на поліпшенє відносин, серед яких відбуває університетські науки. А які сї відносини? Ліпше і не згадувати про них. Кождий про се знає.

Чи мало таких студентів, які „студіювали“ і „студіюють“ по далеких закутинах, марнують молоді літа, витрачуючи енерґію то на лекції, головно по священичих домах, то на громадські писарки, то як „хлопомани“, словом, до всего беруть ся, лиш не до науки? Чи мало таких, які скінчивши середні школи, і не зачинають університетських студий, а кидають ся з одного поля попису на друге, аж вкінци, опамятавши ся, беруть ся за першу ліпшу працю? Не мало є і таких, які зачинають університетські науки по кількалітній перерві або переривають її по кількох курсах.

Щож сему за причина?

Недостача матеріяльного забезпеченя нашої академічної молодіжи і брак належної опіки та помочи зі сторони старшого громадянства.

Поки ще наш студент в ґімназії, опікують ся ним родичі, і він кінчить її, по матурі уважають вже родичі (в більшій части) сина за „пана“, бо за 8 (словами вісім) літ науки мав він час стати ним. І або, як часто діє ся головно з селянськими синами, відмовляють йому помочі, або, як дуже часто лучає ся, родичі не мають звідки удержувати дальше свого сина та й кажуть: „Ти вже по матурі, давай сам собі раду“.

Як така самостійність кінчить ся, сказано висше.

А чейже так не повинно бути! Зрозуміймо вже раз вагу нашої академічної молодіжи в будучому житю нашого народа! Усуньмо вже раз се лихо! Заопікуймо ся як слїд нашими академиками, а за свою належну опіку жадаймо тоді від них солідної науки і праці.

Перед війною старали ся ми про нашу молодіж сяк-так. Мала вона дешеве мешканє в „Академічнім Домі“, дешеві обіди в „Труді“

бо й молодіж сама гуртувала ся в кружки і товариства, щоби помагати собі взаїмно. А було її далеко більше чим тепер. Ряди її в теперішну хвилю дуже а дуже проріджені. Отже тим більше повинні лежати нам на серцю її студії і відносини, серед яких живе. Ані одної хвилї не сміє тепер тратити марно академічна молодіж, бо „время люте“. По війнї треба буде богато рук до працї. Наша народна нива поросла ріжним зїлем, яке як найскорше треба буде вміло виполоти. Лиш треба робітників з умілим знанем.

Суспільности! Ради своєї будучности поможи академічному студенству! Знай, що в сей тяжкий — прикрий час военного лихолїтя є такі студенти, які, відтяті від родини і дому, здані на власні сили. О голодї і холодї, часто в негрітій хатї, приходить ся їм учитись. Другі ізза дорожнечі в нинїшну пору не розпочинають, або переривають студії. Отже поможи їм без ріжницї стану, віку, пола! Правда, Ти обтяжена ріжними, може й важнїйшими справами, але і ся повинна лежати Тобі на серцю.

Нехай сей клич не промине безслїдно! Най на нього відгукнуть ся зі всїх усюдів! Наша інтелїґенция, жертволюбиві селяни і хоробрі нащадки славних дідів наших, які вже 30. місяць, розсїяні по ріжних краях, повнять тяжкий обовязок, чейже не забудуть за сю немаловажну справу і ласкавими жертвами причинять ся до поліпшеня незавидного положеня нашого студентства.

Жертви просить ся слати на адресу: Земельний Банк гіпот. у Львові з дописком для Т-ва „Акад. Поміч“.

Виділ Т-ва „Акад. Поміч“.

НОВИНКИ.

— **Сьвято Йордану у Львові.** При снїговії і морозї сьвяткував Львів день Йордану. Торжество розпочало ся Соборною службою Божою в Преображенській церкві яку відправив о. мітрат Білецький в сослуженю численного духовенства. Хор питомцїв своїм прегарним співом звеличав Богослужене. Церков була битком заповнена вірними.

Точно о год. $9^1/_2$ почало ся водосьвятіє в прибраній зеленю і хрестом керницї в ринку від вул. Ґродзїцьких. В часї цїлого сьвята приграла музика 44 п. п. а почесну сторожу держала компанія 44 п. п. і 41 п. п. Явились представителї властий державних і автономічних, ректорат університету, представителї військовости і проч. Перший раз на Иорданськім сьвятї виступили з відзнаками члени Товариства Непорочного Зачатія Пр. Д. М., які ішли чвірками в походї. Мабуть задля снїжної метелицї не явили ся всї львівські процесії на ринку. По посьвяченю води залунало „Многолїтствіє“ і почало ся черпане води вірними.

О год. $10^1/_2$ сьвято скінчило ся. Тисячі народа, які залягли ринок, розходили ся ломлячи собі на памятку посьвячену смеречину. Ми приневолені звернути ся сею дорогою до компетентних властий о зарядженє на будуче, щоби в часї обходу склепи в ринку були замкнені.

— **Український краєвий комітет** помочи для виселенців повідомляє, що засїдане членів покріпляючої стациї відбуде ся дня 22. січня (понедїлок) о годинї 5. по пол. в сали Ставроп. інститута.

З огляду на вагу справи просить ся о чисельну участь.

Засїдане членів тіснїйшого комітету відбуде ся 26. с. м. (пятниця) о годинї 6. по пол. в тій самій сали.

— **Жертва папи для бельгійських сиріт.** Італїйські часописи доносять, що папа Венедикт XV жертвував 100.000 лїрів для новоосновної добродійної інституциї в Голяндії, в котрій будуть виховувані сироти по поляглих бельґійських вояках.

— **Забуреня в Кишеневі.** В Кишеневі мало прійти до кровавих забурень з боку румунських виселенцїв, котрі впали до домів богатих мешканцїв жидівських і рабували. В часї рабунку замордовано 20 жидів.

— **Замітне** [illegible] **з поли медицини** віденський окулїст др Леопольд Міллер дійшов до цікавих вислїдів в лїченю ріжних хоріб при помочи молочних інекций. Молочні інекциї лїчать знаменито запалене очий; вже перша з них лагодить біль, друга і трета усуває його цїлковито, врештї четверта вистарчає до цїлковитого уздоровленя. До інекций уживають ся звичайного перевареного молока від корови.

— **В справі стрілецької титулятури.** Одержуємо слїдуюче письмо: Щоби запобічи на будуче всяким непорозуміням, що до титулів старшин У. С. С., просимо подати до загального відома, що слїдує:

Степенї старшин йдуть з долини в гору і так:

Підофіцири;

старший стрілець	— Leg. Gefreiter,
вістун	— Leg. Korporal,
десятник	— Leg. Zugsführer,
старший десятник	— Leg. Feldwebel.

Старший десятник, що має право стати офіциром називає ся „підхорунжим“ (Leg. Offiziersaspirant).

Офіцири:

I. хорунжий	— Leg. Fähnrich,
II. четар	— Leg. Leutnant,
III. поручник (2 звізд и)	— Leg. Oberleutnant,
IV. сотник (3 звіздки)	— Leg. Hauptmann,
V. отаман	— Leg. Major,
VI. підполковник	— Leg. Oberstleutnant,
VII. полковник	— Leg. Oberst.

Титулів сих уживає ся без огляду на рід службового приділеня дотичної старшини.

Український однострій, якого основою є шапка „мазепинка“, відріжняє на перший погляд У. С. С. від прочого війська, а всяка повздержливість в тім зглядї є індівідуальною інтерпретацією.

— **Рух приватних пакунків до полевих почт.** Недавно допущено рух приватних пакунків до полевих почт ч. 378, 389 і 397, за те здержано такий рух до полевої почти ч. 429.

— **Висилка листів і вартісних пуделок** В наслїдок рескрипту мінїстерства торговлї з д 10. січня 1917 вільно приймати до транспорту почтою вартісні листи і вартісні пуделка до заграницї (також і до Нїмеччини) тільки тодї, коли будуть надані в отвертім станї. Коли при провірцї містоти пересилки не вийде на яву жадна хиба, має її надавець сам замкнути в присутности приймаючого урядника.

— **Спадок уродин у Львові.** На основі статистичних зіставлень показує ся, що у Львові наступив значний спадок уродин. Перед війною пересїчне число уродин виносило 6000, а тепер число уродин виносить 2000 дїтий річно.

— **Революційна пропаґанда в російській армії.** Після военних звідомлень з Яс, в останних днях на боєвім фронтї відбули ся в численних полках великі ревізії, щоби ствердити, які розміри приняла революційна пропаґанда серед російського війська. В армії ґенерала Еверта пересмотрено докладно всї баґажі рядовиків і підофіцирів. Про вислїд ревізії не відомо нїчого, ходить тільки поголоска, що деякі віддїли будуть злюзовані иньшими.

— **Відзначенє Покровського.** Цар надав мінїстрови заграничних справ Покровському ордер білого вірла.

— **Убийство Распутіна** Після достовірних інформаций нїмецьких часописий, відбула ся д. 15. грудня в помешканю анґлїйського амбасадора Бухана зборі численних осіб близких царського двора, як також полїтиків. Великий князь Алексій Михайлович, що також прибув на ті збори, повідомив зібраних, що Распутін останними днями до решти опанував царя, що може стати ся погубним для анґлїйсько-російських відносин. Признаю, що впливів Распутіна годї зломити, треба його отже усунути. Жереб мав рішити, хто убє Распутіна. Присутною при тім була велика княжна Ксеня Александрівна, сестра царя а жінка в. кн. Алексія, дальше кн. Юсупов з жінкою, Пуришкевич, кн. Львов, бувший мінїстер Хвостов, повірники тодїшного президента кабінету Трепова. Жереб впав на в. кн. Алексія, котрий зімлїв. Тодї Юсупов і Пуришкевич заявили, що згладять Распутіна. Амбасадор Бухана приріх їм під словом чести опіку Анґлії.

— **В російськім полонї.** Про долю наших полонених в Росії свідчить сумний факт, що в одній тільки місцевости Тоцкоє після нїмецького урядового звідомленя згинуло 17.000 нїмецьких бранцїв.

— **З книги дивоглядів.** Дістаємо слїдуюче, повне нїсенїтниць письмо до оповіщеня: Маґістрат кор. прест. міста Львова одноманїтну (!) акцію товариств добродійних і гуманних у Львові, просить управи тих товариств, щоби як найскорше подали Маґістратови, на руки XI. Департаменту (добродійности) площа Галицька ч. ор. 10. свої адреси з поданєм назви осіб до їх заступованя управнених і з долученєм статутів товариства.

— **Поміч для української шкільної молодїжи в Празї.** (Семий виказ збірки. Дотепер зібрано: 5.387 кор. 40 сот.).

Дальші дари для шкільної молодїжи і на бурсу в Празї прислали: Ставропігійський Інститут у Львові 100 кор., Др. Лесь Кульчицький, директор Земельного Банку у Львові 100 кор., о. Іван Заяць, гр. кат. парох в Стрілисьах 50 кор., о. Евстахій Качмарський, гр. кат. парох із Славська 20 кор., Юліян Соневицький, ц. і к. хорунжий - ветеринар, пол. почта 424, на бурсу за січень 10 кор., Омелян Гундич, ц. і к. поручник 18. полку краєв. оборони на бурсу за січень 10 кор., о. Іван Тарасевич, гр. кат. парох Теглюр 10 кор., о. Володимир Федусевич, катехит у Львові 10 кор., Др. Евген Бурачинський в Домжалє в Країнї, на бурсу за лютий 10 кор., о. Емілїян Гриневецький, гр. кат. парох в Смолинї 10 кор., о. Григорий Рибчак, гр. кат. парох з Домажирі 10 кор., Іван Лїщинський, учитель в Дрогобичі 10 кор., Стефан Забірний із Зарудя збірка 16. кор., Володимир Макух 5 кор., о. Емілїян Дудрович у Відни 5 кор., Марія Осїдачева 3 кор., о. Іван Шевчик, Лїпина мала 10 кор., о. Іван Палїїв, гр. кат. парох в Поравчу 10 кор., Др. Мирон Кордуба, ґімн. проф. у Відни, збірка 44: (Др. М. Кордуба на бурсу за січень 10 кор., Др. Аґенор Артимович, директор укр. ґімназії у Відни на бурсу за січень 10 кор., Адріян Артимович 10 кор., Іларий Федорович 5 кор., Роман Цегельський 2 кор., О. Цїсик 2 кор. і по 1 кор.: Дощівник І. Ткачук, Копачук, Брендзяк Т. і Андрієвич) разом 463 кор., а дочисливши попередну збірку 4.934 кор. 40 с., вплинуло досї 5387 кор. 40 сот.

До почету „Добродіїв укр. бурси в Празї“ записані нові Вп. Жертводавцї: Др. Лесь Кульчицький, Ставропігійський Інститут у Львові, Др. Аґенор Артимович, Др. Мирон Кордуба, Юліян Соневицький, Омелян Гундич і Василь Витвицький, управ. укр. школи і бурси в Празї. Досї належать до почету 2 Добродійки і 19 Добродіїв.

Комітет дякує сердечно всїм Вп. жертводавцям за ласкаві дари і поміч для шкільної молодїжи в Празї і подає ще до відома, що з частини тих дарів вже утворено дві „народні стипендії“ по 500 кор. для укр. молодїжи унїверзитету і технїки.

Кандидати стараючі ся о стипендію мають до кінця січня предложити комітетови свої шкільні і унїверзитетські сьвідоцтва, коротке описане теперішного побуту і докладну адресу. Поданя треба висилати під адресою: Hofrat Dr. Iwan Puluj, Smichow Ferdinandskai 29. Під тою адресою просимо ще о ласкаві дари нових високоповажаних жертводавцїв і кличемо: Нарід сам собі. — Комітет помочі для шкільної молодїжи в Празї.

— **Катакомби над Соммою.** Берлїнська „Germania“ містить інтересну статю про катакомби відкриті на теренї борб над Соммою. Коли грізні стрільна анґлїйські і французькі — читаємо там — знищили всякі ослони на фронтї, почали нїмецькі піонїри вкопувати ся під землю, щоби в її глибинї уладити захист для ранених і для резервових віддїлів. Ледви однак посунули ся в глиб землї на кілька метрів, відкрили хідник, високий на чотири метри, сухий, продувний, що вів в глибину. Піонїри зійшли 16 метрів під землю, де найшли цїлий ряд більших і менших кімнат викутих в кредовій формациї.

Під селом, зістріленим в румовища через ворожі стрільна, знайдено в земли друге село, з головною улицею і численними бічними ґалеріями, що вели до підземних саль. Тут могли оборонцї знаменито загосподарувати ся. Не тільки ранені, але цїлі віддїли війська могли тут схоронити ся і безпечно перебувати, хоч на земли ревів огонь гармат. Ніяка найбільша бомба не була в силї пробити кредового склепіня, грубого на 16 метрів. Богато таких катакомб знаходить ся в области над Соммою. Більші салї досить високі, їх стіни збігають ся в горі острим луком, як в ґотику. Воздух в них чистий. Здогади що до часу повстаня тих катакомб ріжні. Одні учені думають, що вони походять з старинних часів, иньші відносять їх будову до середновіча.

В таких катакомбах мабуть хоронили свої родини Неври, що боролись з леґіонами Цезаря. Пізнїйше в часах переселеня народів в тих підземелях хоронили ся Аляни, Вандали, Бурґунди і Франки. В середних віках крили ся там хлопи, втїкаючи перед лицарським розбишацтвом.

ОПОВІСТКИ.

Субота дня 20. січня 1917

Нині: 20 січня гр.-кат. Соб. Івана Хр., римо-кат. Фабіяна.

Завтра: 21. січня гр.-кат. Григорія, римо-кат. Аґнешки.

○ **Український Народний театр „Бесіда“.** Саля товариства ім. Лисенка при ул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, 21. січня місто заповідженої „Катерини“ „Романтичні“ комедия на 3 дії, Е. Ростанда в перекладі Ф. Коковського.

Білети можна скорше набути в „Народній Торговлі“.

Початок о год. 7 вечером.

○ **Кружок У. П. тов. ім. Короля Данила** уладжує дня 20. січня с. р. в суботу о 5 годині вечером при співучасти муз. кружка під управою о. проф. Туркевича в сали музичного товариства ім. М. Лисенка вул. Шашкевича „Сьвяточний Вечір“. Не треба й пригадувати, що обовязком української громади у Львові є виповнити салю по береги і глянути на тихий, безіменний труд людий, що ратують наші діти на передмістях Львова. 3—3

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 19. січня 1917.

Східний фронт.

Неприятель спрямував вчера по полудни свої нагальні наступи на наші становища між долинами Сусіти і Касіну та всі вони розбились цілковито в нашім огни. На волині боєва діяльність знов ослабла.

Італійський фронт.

В південнім відтинку фронту Красу війська наші привели з успішних виправ до передних ворожих становищ 4 офіцерів і 120 жовнярів та оден скоростріл.

На південно-східнім фронті:

Не було нічо важного.

Заст. шефа ґен. штабу **Ф. Гефер.**

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 19. січня 1917.

На західнім фронті:

Наші стежі виконали в кількох місцях успішні виправи.

Східний фронт.

Фронт баварського князя Леопольда:

Оживлена в послідних днях боєва діяльність знов ослабла.

Фронт ґенерала полковника арх. Иосифа:

На північ від долини Сусіти і в околиці Марашті не повелись ворожі наступи виконані на наші становища на узгірях, причім неприятель потерпів важкі втрати.

Фронт маршалка пільного Макензена:

Положенє незмінене.

Македонський фронт:

Наступ англійської піхоти в напрямі Серес легко відперто.

Перший ґенеральний квартирмайстер **Людендорф.**

На „Фонд Народної Оборони“

зложили по день 26 грудня 1916 в коронах і сотиках (далі): Парох. уряд, Пралківці к. Перемишля 15, Мих. Таранько, пол. поч. 340 — 22·80, Ст. Коцюба, Баранів 10, о. Ів. Жарський, Клудно 10, Йос. Замощак, пол. поч. 284 — 10, Йос. Капелюх, Молодинче 5, Теод. Ліщинський, Рава 5, др. Стан. Дністрянський, Відень 10, Дирекція укр. ґімн. Долина 26, (на котру зложили: Ор. Редкевич 4, о. Арсенич 2, о. Ганущевський 2, Крушельницький 5, о. Лада 2, Лецкий 4, Назаревич 6, Попович 1), Василь Хаба, Ракек 20, Амалія Никифорук, Танява 10, Народна школа, Танява 10·52, Марія Дакура, Масленичі 8, Ольга Кліш, Підбуж 5, Он. Гніда, пол. поч. 63 — 5, о. Мих. Кіт, Камінь 6·93, Вол. Вітошинський, Грибів 10, персонал стації Кульчиці 31, „Landsturm — Etappen I/499“ збірка 150, (на котру зложили на руки п. Ів. Федуна: ц. і к. капітан Бруно Визе 2, однорічні добровольці: Андр. Попенюк 15·40, Ів. Федун 5, Дм. Ма віїв 2, фельдфеблї: Дм. Твердохліб 10, Н. Желізко 2, капралї: Фед. Бакалюк 2, Лука Ґерман 2, Пет. Грицишин 4, Вас. Кабин 2, цуґсфірер Алекс. Гундич 10, ґефрайтри: Б. Міттельман 10, Ст. Карпців 2, Вас. Кривешка 2, Дм. Українець 2, Дм. Ригайло 1·60, Кир. Підгірний 1, Вас. Тріщук 1, інфантеристи: Мих. Аронець 2, Фед. Бойчук 2, Ник. Гринюк 2, Василь Григорів 2, Проць Дереш 2, Дан. Горґіца 2, Кінд. Ковальчук 2, Пет. Козакевич 2, Ів. Кудлак 2, Ник. Кузенко 2, Ст. Івасечко 2, Мих. Лазорко 2, Сем. Стиран 2, Пав. Умайло 2, Йос. Дебрин 2, Гр. Якимчук 2, відтак інфантеристи: Ів. Бакай, Ром. Білий, Н. Білінський. Дм. Демянчук, Дм. Демедюк, Як. Данилюк, Пет. Демянчук, Кінд. Демчишин, Йос. Дутка, Андр. Дейнеґа, Дм. Деркач, Пил. Ґіль, Андр. Ґутів, Семен Гавука, Гр. Галька, Спір. Ковбасник, Юр. Копчук, Гр. Крупка, Маир. Крумгольц, Йос. Ліпчиц, Дм. Назарук, Гр. Олексюк, Н. Савчикевич, Василь Силяк, Ів. Соловій, У. Таненбавм, Мих. Тодорів, Ст. Труханик, Василь Тонюк, Мих. Фелюк, Ром. Федорів, Прок. Фешин, Василь Худоба, Ник. Цьох, Іван Чемерись, Матв. Яаусевич і Ів. Заґурак по 1. Ол. Микитюк —·80, Мих. Чорноокий —·80, Н. Михальчук —·40, (разом 150 кор.).

(Дальше буде).

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.